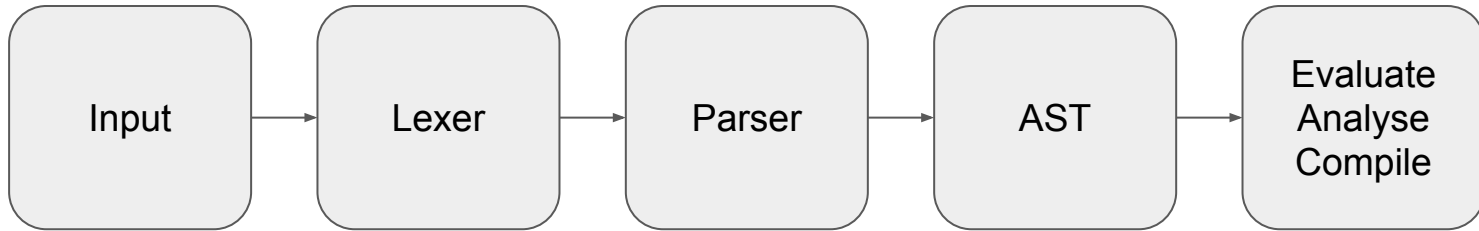

Parsowanie języczków

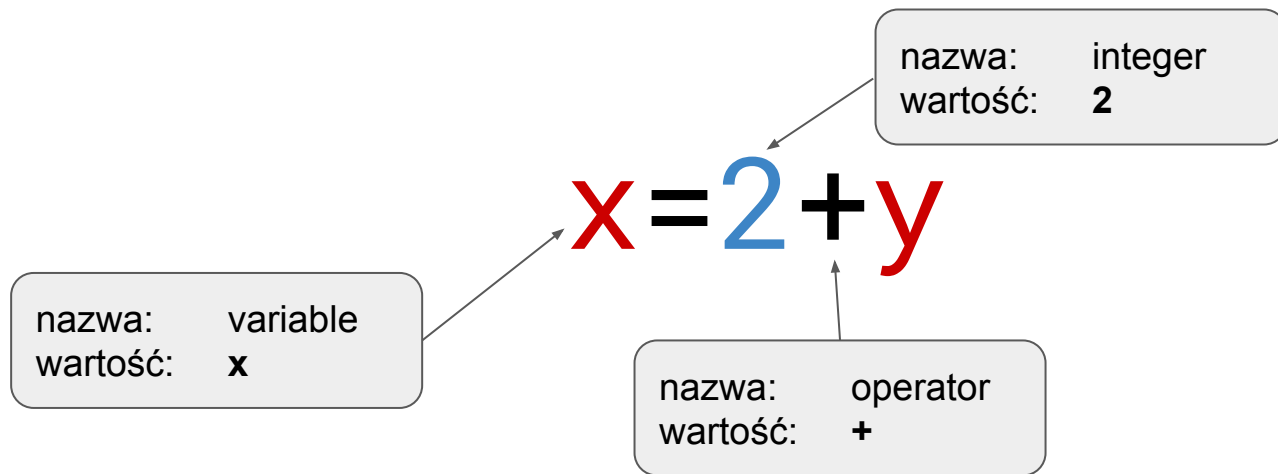
Gramatyki, tokeny, DSLki i inne takie

Plan

Lexer & Token

- Analizują wejście wyszukując “słów” zwanymi tokenami
- Tokeny zawierają nazwę (typ) oraz ewentualnie wartość
- Tokeny opisujemy wyrażeniami regularnymi

Przykłady tokenów

- identifier **x** **age** **counter**
- keyword **if** **while** **for**
- operator **+** **-** *****
- literal **"str"** **32** **0xff**

Wyrażenia regularne

- Jak nazwa wskazuje, wykrywa tekst który się “powtarza” według regularnego wzoru
- opisuje się osobnym językiem który wygląda jak efekt kota na klawiaturze
- wyrażenia regularne pozwalają wyciągnąć tylko tę część która nas interesuje

Wyrażenia regularne - przykłady

Wyrażenie	Przykłady
<code>a+</code>	a aa aaaaaaaaaa
<code>ab*</code>	a ab abbbbbbb
<code>[a-z_]+</code>	marek ziemniak_z_cebulka
<code>[0-9]+</code>	0 123 20938492849
<code>monsters?</code>	monster monsters
<code>foo..</code>	fooab foocc foo13 foo&%
<code>wom(bat men)</code>	wombat women
<code>[0-9]+(\\.[0-9]+)?</code>	000 123 0.3223 0.2

Tokenowy przykład!

Boże marek pokaż ten kod w końcu

Gramatyka

- Jak już mamy tokeny, to możemy stworzyć gramatykę
- Gramatyka już nie analizuje tokenów, tylko operuje tokenami (analogicznie jak dzięki słowom możemy zbadać gramatykę zdania)
- Gramatyka składa się z:
 - zasad (symbol nieterminalny) - składa się z innych zasad oraz tokenów
 - tokenów (symboli terminalnych) - te zawierają nazwę oraz wartość
 - symbolu startowego
- Gramatyka sprawdza poprawność podanego wyrażenia
- Dzięki gramatyce możemy stworzyć AST - Abstract Syntax Tree

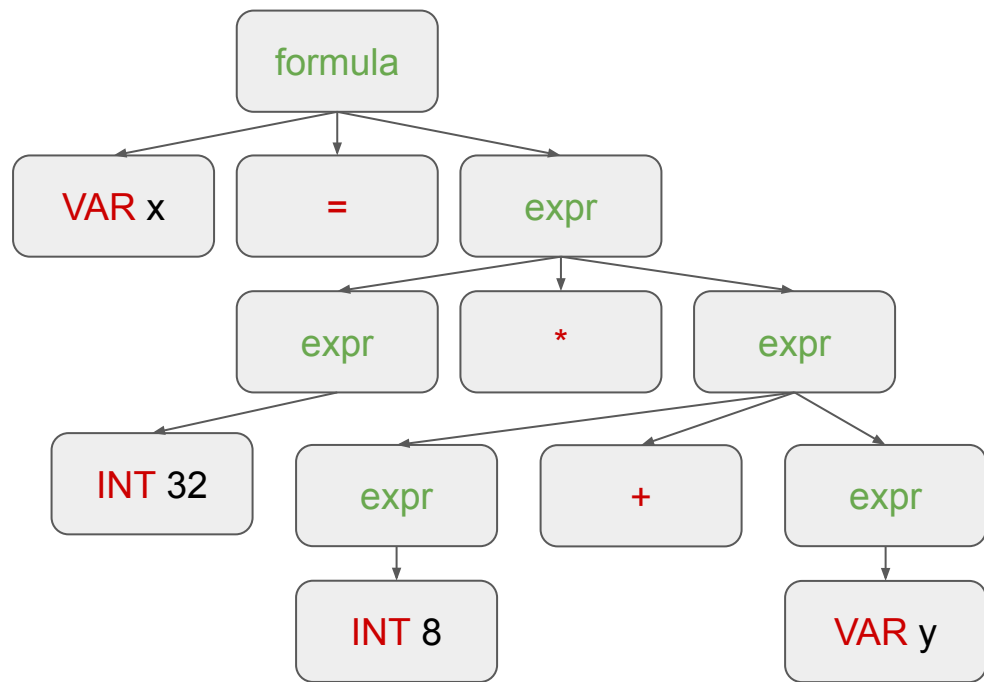
Przykład Gramatyki

- start: formula
- tokeny: { VAR + * = INT }
- zasady:
 - formula \Rightarrow VAR = expr
 - expr \Rightarrow expr + expr
 - expr \Rightarrow expr * expr
 - expr \Rightarrow VAR
 - expr \Rightarrow INT

Przykład Gramatyki

- formula \Rightarrow VAR = expr
- expr \Rightarrow expr + expr
- expr \Rightarrow expr * expr
- expr \Rightarrow VAR
- expr \Rightarrow INT

x = 32 * 8 + y

Kolejność operatorów

- najfaniej jest gdy parser to już obsługuje
- https://en.wikipedia.org/wiki/Shunting-yard_algorithm
- Można też ustalić to gramatyką:
 - `formula` \Rightarrow `VAR = add_expr`
 - `add_expr` \Rightarrow `add_expr + add_expr`
 - `add_expr` \Rightarrow `expr`
 - `expr` \Rightarrow `expr * expr`
 - `expr` \Rightarrow `VAR`
 - `expr` \Rightarrow `INT`

Parsery

- LL - Left to Left parser

- pobiera z lewej strony token oraz analizuje z lewej strony zasady
- Są banalne w napisaniu
- Są szybkie
- Wymagają modyfikacji gramatyki, inaczej dojdzie do błędu
- Python do wersji 3.8 (czyli ok. 25 lat!) stosował z LL parser

- LR - Left to Right parser

- pobiera z lewej strony token oraz analizuje z prawej strony zasady
- Potrafi obsłużyć o wiele bardziej zaawansowane gramatyki
- wyróżniamy wiele rodzin jak LR(0) LR(1) SLR(1) czy LALR(1)
- Algorytm LR jest tak zasobożerny, że po powstaniu nie było komputerów które mogłyby przeanalizować gramatykę tymże algorytmem

Parser LL - pułapki

Gramatyka:

- $\text{expr} \Rightarrow \text{expr} + \text{expr}$
- $\text{expr} \Rightarrow \text{INT}$
- $\text{expr} \Rightarrow \text{VAR}$

będzie rozwijana tak:

$\text{expr} \rightarrow \text{expr} + \text{expr} \rightarrow \text{expr} + \text{expr} + \text{expr} \rightarrow \text{expr} + \dots + \infty$

(w skrócie, zapętli się)

Parser LL - pułapki

Poprawna gramatyka:

- `expr` \Rightarrow `value` `+` `expr`
- `value` \Rightarrow `INT`
- `value` \Rightarrow `VAR`

wynik:

`expr -> value + expr -> INT + value + expr -> ...`

Parser LL - pułapki

Gramatyka:

- `expr` \Rightarrow `value` `+` `expr`
- `expr` \Rightarrow `value` `*` `expr`
- `expr` \Rightarrow `value`

Ze względu, że parser LL patrzy tylko na lewą stronę zasady, nie będzie wiedział, której zasady może użyć (użyje pierwszej lub zgłosi błąd)

Parser LL - pułapki

Poprawna gramatyka:

- `expr` \Rightarrow `value op_expr`
- `op_expr` \Rightarrow `+` `expr`
- `op_expr` \Rightarrow `*` `expr`
- `op_expr` \Rightarrow ϵ

wynik:

`expr` \rightarrow `value op_expr` \rightarrow `value * expr`

`value * expr` \rightarrow `value * value op_expr` \rightarrow `value * value`

Analiza AST

Jak już posiadamy AST (Abstract Syntax Tree) to możemy:

- Zmienić go na bytecode (wirtualne maszyny np. Erlangowa czy Java)
- Zmienić go na assembler (w tej chwili lepiej stworzyć LLVM)
- Wykonać dynamicznie po analizie AST (Python, Ruby, JS)

Co dalej?

- Parserów jest DUŻO
- <https://github.com/dabeaz/sly>
- Yacc & Flex (C/C++)
- Można zacząć od swoich DSL (Domain Small Language)
- Tworzenie swojego języka programowania to ciężki temat:
 - zarządzanie pamięcią (w tym jej czyszczenie)
 - scope zmiennych w blokach kodu
 - funkcje, klasy, pętle, fore, include
- Jak już chcesz ten język robić, to zacznij od LISP-like
- Parsowanie DSL / języka to bardzo duży level up w programowaniu
- <https://github.com/firemark/notebooks/tree/master/ll-parser>

Q&A